

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2000-2001

19 oktober 2000

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ALGEMEEN BELEID, FINANCIËN EN BEGROTING

Vraag om uitleg van mevrouw Marijke Dillen tot de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden, over het overleg tussen de gemeenschappen inzake de wijziging van het kijk- en luistergeld

Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting

Donderdag 19 oktober 2000

VOORZITTER : De heer Marc van den Abeelen

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 10.56 uur.*

Vraag om uitleg van mevrouw Marijke Dillen tot de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden, over het overleg tussen de gemeenschappen inzake de wijziging van het kijk- en luistergeld

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Dillen tot de heer Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden, over het overleg tussen de gemeenschappen inzake de wijziging van het kijk- en luistergeld.

Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen : Mijnheer de voorzitter, ik heb een klein probleem, want deze vraag om uitleg dateert van voor het reces. Ik herinner me niet goed meer waarom de vraag toen werd uitgesteld, maar ik geloof dat de minister-president verhinderd was.

Mijnheer de minister-president, de vraag zelf is achterhaald. Ik kan u moeilijk vragen welke initiatieven u plant in verband met het overleg tussen de gemeenschappen, en wat de stand van zaken van de bijzondere werkgroep is. Toch stel ik me nog een paar vragen over dit thema. Ik vernam deze ochtend welke verklaringen u hebt afgelegd tijdens een interview met de *Gazet van Antwerpen*. Ik vraag me ook af of het niet nuttig zou zijn om in deze commissie een gedachtewisseling te organiseren over het kijk- en luistergeld. Uiteraard hoeft dit niet vandaag te gebeuren.

Voor de verkiezingen hoorde ik diverse partijen een heftig pleidooi houden over de afschaffing van het kijk- en luistergeld. Zowel de SP, de VLD als de CVP pleitten hiervoor. Ook wij zijn reeds lang voorstander van de afschaffing. Ook de motieven voor de afschaffing lopen bij alle fracties min of meer gelijk. Ik besef echter ook heel goed dat de afschaffing van het kijk- en luistergeld grote budgettaire implicaties heeft. 19 miljard frank is niet niets. Het is een heel bedrag dat we zouden missen op de begroting. Als het kijk- en luistergeld niet wordt afgeschaft, dat is het heel belangrijk om een aantal sociale correcties in te voeren. Mijn vraag om uitleg en mijn voorstel van resolutie over de wijziging van de wet op het kijk- en luistergeld waren geïnspireerd op een discussie die we tijdens de vorige legislatuur voerden. Toen waren alle fracties het eens over de nood aan sociale correcties, maar behoorde de zaak niet tot onze bevoegdheden. Ik herhaal daarom mijn vraag om een gesprek te voeren met alle fracties om na te gaan of het kijk- en luistergeld moet worden afgeschaft, gewijzigd, behouden of aangepast. Het heeft geen zin dat ik mijn vraag om uitleg stel in de bewoordingen zoals die werd ingediend. Ook mijn voorstel van resolutie moet worden gewijzigd. Omwille van de gewijzigde omstandigheden, ben ik verplicht om het in de huidige vorm in te trekken.

Minister-president Patrick Dewael : Mevrouw Dillen, ik ben het zeker eens met u over het nut van een discussie over dit thema. Het is goed om ten gepaste tijde een discussie te voeren in deze commissie in het licht van de verruimde fiscale autonomie. De gewijzigde omstandigheden bieden immers nieuwe mogelijkheden voor het Vlaams Parlement.

Uw concrete vraag over het kijk- en luistergeld is inderdaad door de feiten achterhaald. Ik heb steeds de stelling verdedigd dat met de beslissing om het kijk- en luistergeld al dan niet af te schaffen, moest worden gewacht tot deze belasting een echte Vlaamse bevoegdheid werd. Tijdens de ge-

Dewael

sprekken die we voerden met de andere gemeenschappen werden immers wijzigingen in het vooruitzicht gesteld. Uiteraard ging het over een federale materie die enkel kon worden gewijzigd met het akkoord van de drie gemeenschappen. Door het akkoord over de staatshervorming wordt het kijk- en luistergeld nu een bevoegdheid van ons, waardoor we autonoom kunnen beslissen wat ermee moet gebeuren.

Uiteraard raken de standpunten van de partijen stilaan bekend. Een aantal partijen komt op voor de afschaffing van het kijk- en luistergeld. Ik heb steeds in persoonlijke naam gesteld dat deze taks achterhaald is. De taks is ook onrechtvaardig want het bedrag is voor iedereen gelijk, ongeacht het inkomen. Als we rekening houden met de ontwikkelingen op het vlak van homecomputers en internet-aansluitingen is deze vorm van belastingen bovendien voorbijgestreefd. De belasting wordt wel dan wel het kijk- en luistergeld genoemd, maar in de volksmond heeft iedereen het over de tv-taks.

De budgettaire mogelijkheden waarover we beschikken om een belastingverlaging door te voeren, zijn gewijzigd. Bij het begin van de legislatuur werd de belastingverlaging geschat op 40 tot 50 miljard frank, of ongeveer 10 miljard frank per jaar. In het begin van de legislatuur dachten we gebruik te maken van de mogelijkheden die de huidige financieringswet ons biedt. Het ontwerp van decreet op de kortingen op de personenbelasting dat bij de Raad van State werd ingediend, is gebaseerd op de bestaande financieringswet. Nu de fiscale autonomie wordt verruimd en de bijzondere financieringswet zal worden aangepast, moet de budgettaire massa opnieuw worden bekeken. De regering zal daarover nog een beslissing moeten nemen. We hebben reeds belangrijke opties vastgelegd. Daarnaast komt er ook een herfinanciering van de gemeenschappen. De enveloppe van 40 tot 50 miljard frank kan dus worden gewijzigd. Bij de start van de legislatuur maakten we op basis van de bestaande financieringswet een raming van 200 miljard frank. Ongeveer 165 miljard frank daarvan zouden we besteden tijdens de volledige regeringsperiode. Nu zijn er nieuwe mogelijkheden. De regering zal dus opnieuw moeten beraadslagen om een nieuwe houding te bepalen.

In een krant die me over dit onderwerp heeft geïnterviewd, heb ik gezegd dat we bij het begin van de regeerperiode uitgaven van 10 miljard frank per jaar. In uitvoering van die raming hebben we het ontwerp van decreet over de afcentiemen opge-

steld. Die 10 miljard frank per jaar staan ons niet toe om zowel kortingen toe te staan op de personenbelasting, als om het kijk- en luistergeld af te schaffen. U merkt terecht op dat de afschaffing van het kijk- en luistergeld 18,5 miljard frank per jaar zal kosten. De regering zal moeten beslissen welke keuze ze maakt. Ik zal niet vooruitlopen op die beslissing. In de begroting van volgend jaar wordt in een bedrag voorzien voor het verlagen van de belastingen van 6,4 miljard frank. Het parlement zal het ontwerp van decreet over de afcentiemen moeten goedkeuren als we de 3,2 miljard frank, ingeschreven in de begroting van dit jaar, willen vastleggen en meenemen naar volgend jaar. Ik houd dus vast aan de budgettaire massa van minimum 10 miljard frank per jaar.

Ik herhaal dat ik nog niet kan meedelen welke beslissing de regering zal nemen in het licht van de verruimde fiscale autonomie. Het lijkt me een goede suggestie om een parlementair debat te wijden aan dit thema zodat elke fractie haar standpunt en haar financiële verlangens naar voren kan brengen.

De voorzitter : De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy : Mijnheer de voorzitter, ik vind het spijtig dat de minister-president dit alles niet heeft gezegd tijdens het debat dat we dinsdag hebben gevoerd over de wijziging van de financieringswet, en dat we dit twee dagen later wel via een kranteninterview konden vernemen. Onze fractie heeft al van bij het begin de stelling verdedigd dat er een aantal keuzes moeten worden gemaakt. In de enveloppe van de komende jaren werd in 40 miljard frank voorzien voor kortingen op de personenbelasting en slechts 17 miljard frank voor onderwijs. We hebben altijd gezegd dat als de kortingen op de personenbelasting de prioriteit zouden vormen en men ook een substantiële herfinanciering van het onderwijs wilde, dit zware repercussies zou hebben. Niet alles kan tegelijkertijd worden doorgevoerd : als de kortingen de prioriteit vormen, dan blijft te weinig geld over voor het onderwijs. Toch is iedereen ervan overtuigd dat in een kennismaatschappij meer middelen moeten worden vrijgemaakt voor het onderwijs. Er is nood aan betere lonen en aan middelen voor ICT en voor schoolgebouwen. De onderwijswereld stelde heel wat eisen. Het was duidelijk dat keuzes dienden te worden gemaakt.

Toen minister Stevaert het idee naar voren schoof om het kijk- en luistergeld af te schaffen, stelde hij dat de afschaffing slechts kon op voorwaarde dat

Van Rompuy

Vlaanderen compensaties kreeg uit het federale budget. Vlaanderen beschikte immers niet zelf over het nodige geld. Ik heb nergens in de verklaring van de federale eerste minister kunnen lezen dat de compensaties worden gewaarborgd. Ze worden evenmin opgenomen in zijn herfinancieringsschema's. Een afschaffing zal dus moeten gebeuren binnen de grenzen van de Vlaamse begroting die weliswaar wordt uitgebreid door de dotaties van de gemeenschappen die in de loop van de jaren meer welvaartvast zullen worden gemaakt. In de loop van de volgende zes jaar zou de herfinanciering voor alle gemeenschappen samen neerkomen op ongeveer 40 miljard frank. Hieruit kunnen we afleiden dat dit voor Vlaanderen in 2006 neerkomt op 20 miljard frank.

Ik betreur ten zeerste wat de media met onze verklaring heeft gedaan. Men beweert dat de CVP-fractie tegen de afschaffing van het kijk- en luistergeld is. Ik heb iets dergelijks nooit gezegd. Ik heb enkel vooropgesteld dat keuzes moeten worden gemaakt. Het is onmogelijk om alles waar te maken. Het is niet mogelijk om én de kortingen, én de 20 miljard frank compensatie voor het kijk- en luistergeld, én de herfinanciering van het onderwijs te verwezenlijken.

Tijdens het debat dinsdag bracht de minister-president aan dat naast de afschaffing van het kijk- en luistergeld ook het onderwijs kan worden geherfinancierd. Ik heb hem niets horen zeggen over het maken van een keuze. De heer Sannen had het er wel over. Over dit punt moeten we het nu echter niet hebben. Die discussie moeten we tijdens de volgende maanden voeren. Voor mij is het duidelijk dat de Vlaamse regering een keuze zal moeten maken. Ik begrijp vandaag uit het antwoord van de minister-president en uit het interview dat hij heeft gegeven, dat ook hij van oordeel is dat keuzes moeten worden gemaakt uit de driehoek kortingen op de personenbelasting – kijk- en luistergeld – onderwijsfinanciering. De drie samen kunnen niet. Onze fractie heeft dit altijd al gezegd. De combinatie herfinanciering en korting vormde vóór de hervorming van de financieringswet een probleem. Wat daarna mogelijk zal zijn, is nog niet duidelijk, want de hervorming is nog geen feit. De twee federale kamers moeten daarvoor eerst de bijzondere wet wijzigen. Waarschijnlijk zal van de hervorming pas sprake zijn in de loop van 2001.

Ik begrijp ook het antwoord dat de minister-president in het interview geeft op de volgende opmerking van de journalist: 'Dan kiest u voor de – even-

tueel gedeeltelijke – afschaffing van het kijk- en luistergeld, want dat voelt de Vlaming meteen in zijn beurs, terwijl hij aan uw belastingkorting pas over twee jaar zijn eerste kleine voordeel doet'. Een korting in het aanslagjaar 2001 op de inkomsten van 2000, kan immers pas worden doorgevoerd via de afrekening. De korting zal bijgevolg pas in 2002 merkbaar zijn in de portemonnees van de mensen. De afschaffing van het kijk- en luistergeld in de loop van 2002 is dus electoraal interessanter. De vraag blijft echter of het kijk- en luistergeld integraal kan worden afgeschaft, want als dat gebeurt, dan blijft zo goed als niets meer over van de marges voor de volgende jaren.

Ik vind het merkwaardig dat de korting in de vorm van afcentiemen die werd voorgesteld als de historische doorbraak, niet langer zal worden benut. De eerste korting die vorig jaar in de Septemberverklaring werd voorgesteld, wordt trouwens niet doorgevoerd. Ik krijg dit gegeven maar niet verkocht aan de publieke opinie: de beloofde korting gaat dit jaar niet door! Tijdens de hele discussie over de afcentiemen werd uitgelegd dat ze ons de mogelijkheid boden om ook initiatieven te nemen op het vlak van de personenbelasting. Ik leid uit het interview af dat de afcentiemen niet langer zouden worden gebruikt omdat we een soort van fiscale autonomie zullen bereiken. Tijdens deze le-gislatuur zou het enkel nog gaan over het afschaffen van het kijk- en luistergeld. Ik vind dat nogal merkwaardig. De marges werden immers slechts heel moeizaam bedongen. Het begon met 25 percent, daarna werd het 10 percent, dit jaar zal het 3,25 percent zijn en in 2004 6,75 percent. Ik meen daaruit te kunnen afleiden dat die marges niet zullen worden gebruikt. Voor deze veredelde afcentiemen hebben we echter een serieuze prijs betaald: de Franstaligen hebben immers verkregen dat we de Sint-Elooisakkoorden voor eeuwig en altijd zullen bestendigen waardoor het onderwijs altijd zal worden gefinancierd aan de hand van de leerlingenaantallen. Ik heb trouwens nooit begrepen hoe het Vlaams Parlement daar zo losjes overheen kon gaan, want er was afgesproken om de techniek van de financiering van het onderwijs volledig te herzien. Ik begrijp echt niet dat nu enkel nog aan het kijk- en luistergeld wordt gedacht en niet langer aan de zo moeilijk verkregen afcentiemen. Ik herhaal dat de prijs die we hebben betaald heel hoog is. Tachtig percent van de begroting zal immers blijvend worden gefinancierd via dotaties.

Ik begrijp de berekeningen van de minister-president trouwens ook niet goed. De 40 miljard frank, of 6,75 percent aan marge waarover we zouden beschikken om afcentiemen in te voeren, telt hij op

Van Rompuy

bij de fiscale autonomie. Zo komt hij uit op 25 percent in plaats van op de 20 percent uit mijn berekeningen. Als de 40 miljard frank echter niet wordt benut, dan moet het bedrag van het totaal worden afgetrokken.

Ik begrijp echt niet dat men het geweer zo snel van schouder kan veranderen. De laatste zin van het interview verduidelijkt echter heel veel. De minister-president antwoordt op de vraag van de journalist die ik heb geciteerd : 'U moet in de politiek stappen.'

Mijnheer de voorzitter, tijdens de begrotingsbesprekingen zullen we natuurlijk dieper kunnen ingaan op dit thema. Ik herhaal dat de CVP-fractie altijd heeft gezegd dat keuzes moeten worden gemaakt, omdat de drie voorstellen binnen de budgettaire marges niet samen kunnen worden gerealiseerd. De reacties op onze stelling waren fors. De heer Voorhamme noemde mijn woorden demagogie. Twee dagen later zegt de minister-president echter zelf dat er keuzes moeten worden gemaakt. Uit het interview blijkt duidelijk dat wordt geopteerd voor de afschaffing van het kijk- en luistergeld en niet voor de invoer van de afcentiemen. We zullen de kortingen in de loop van de volgende jaren bijgevolg niet merken, behalve misschien één keer, omdat het kijk- en luistergeld pas met ingang van 2002 kan worden afgeschaft. Het is me echter een raadsel waarvoor al die cinema nodig was. Ik herhaal dat het me nog minder duidelijk is waarom we zo een hoge prijs hebben betaald voor de afcentiemen. Het gaat immers over de clichering van de dotaties.

Mijnheer Vandenbroeke, ik richt me even tot u. Ik begrijp echt niet hoe dit is kunnen gebeuren. 80 percent van de begroting zal blijvend worden gefinancierd door middel van dotaties. U was daar altijd tegen gekant. Het Sint-Elooisakkoord werd geclicheerd. Bovendien verdwijnen nu zelfs de afcentiemen. Het enige wat nu zal gebeuren, is het doodgewoon afschaffen van het kijk- en luistergeld.

Mijnheer de voorzitter, ik krijg gelijk. Dat is het drama van de oppositie : die krijgt altijd gelijk als het wat te laat is. De manier van onderhandelen is echt onprofessioneel : er is enkel sprake van improvisatie.

De voorzitter : Minister-president Dewael heeft het woord.

Minister-president Patrick Dewael : Ik zal nog even een aantal punten uit het debat van eergisteren herhalen, opdat er geen onduidelijkheid over bestaat.

Het zijn herhalingen, u kunt ze in de Handelingen terugvinden. Ik heb trouwens ook tijdens het debat over de Septemberverklaring vastgehouden aan de 10 miljard frank belastingverlaging per jaar in Vlaanderen.

Mijnheer Van Rompuy, ten eerste wil ik opmerken dat de financieringswet zoals we die nu kennen, en waar ik trouwens nooit voor heb gestemd, een creatie was van toenmalig eerste minister Dehaene. In de financieringswet zitten nogal wat sleutels vervat. Daardoor biedt hij heel weinig ruimte voor fiscale autonomie. Enkel de afcentiemen boden een mogelijkheid. De Vlaamse regering heeft die afcentiemen uitgewerkt. Ons treft dus geen verwijt. Wij hebben gebruik gemaakt van de heel beperkte fiscale autonomie die de financieringswet ons bood, en dat tot spijt van wie het benijdt. Over die afcentiemen hebben we onderhandeld met de federale regering. De grote vraag daarbij was : 'hoever kunnen we gaan ?'. Federaal minister Reynders en ikzelf zijn het eens geworden over 2,5 percent. Het grote deficit van de huidige financieringswet is dat de afcentiemen niet selectief konden worden ingezet. In het regeerakkoord is er echter sprake van een selectieve verlaging van de personenbelasting om de werkloosheidsval te bestrijden. We voeren aldus het regeerakkoord uit, maar wel rekening houdend met de beperkingen van de financieringswet, die u beter kent dan ik.

U noemt ons zeer onlogisch en onprofessioneel, maar wij hebben steeds druk blijven uitoefenen om fiscale autonomie te verwerven. Nu hebben we een stap vooruit gezet. Voor die stap betalen wij bovendien geen enkele prijs. Ik heb dit dinsdag ook al verteld. Het enige wat ik betreurt, is dat de fiscale autonomie nog beperkt is. Ik heb dan ook in het interview gezegd dat we op dit vlak verder moeten gaan tijdens de komende jaren. Ik pleit voor de verdere toename van de impact van de personenbelasting op de financiering van de gemeenschappen. Nu is er de herfinanciering van de gemeenschap, waardoor we meer middelen krijgen. De huidige verhouding bestaat uit 65 percent BTW en 35 percent personenbelasting. Ik hoop dat die gedurende de komende jaren kan worden vervangen door 100 percent personenbelasting. De bestaande financiering zal natuurlijk blijven doorgaan via de bestaande financieringswet. Door het toepassen van de ombuiging van de nieuwe, bijkomende financiering en van de groei, ontstaat reeds een toe-

Dewael

name van de impact van de personenbelasting. Er is met andere woorden sprake van meer fiscale autonomie, al wordt die uitgesmeerd over een lange periode. In de loop van de volgende jaren moeten we proberen om dit proces te versnellen, want dat is de essentie van fiscale autonomie.

Ten tweede zal ik het verhaal niet herhalen over de gewestbelastingen, het kijk- en luistergeld en de mogelijkheid om vanaf 2004 een vork te bekomen van 6,75 percent. Dat percentage komt overeen met 40 miljard frank op jaarbasis. Dat is meer dan wat in deze legislatuur aan fiscale ruimte bestaat, want wij hebben ons beperkt tot 10 miljard frank per jaar. Er bestaat dus een mogelijkheid om na 2004 meer dan 40 miljard frank te benutten. Naast het verlagen van de personenbelasting, zal het ook mogelijk zijn om aftrekken door te voeren in functie van de eigen beleidsdomeinen. Ik benadruk dat deze aftrekaonomie bijzonder belangrijk is, want daardoor wordt het mogelijk om werkelijk en in functie van de eigen beleidsdomeinen te werken met fiscale stimuli. Dat is van enorm groot belang bij het voeren van een geloofwaardig beleid.

Ten derde is het toch zonneklaar dat de regering in toepassing van de huidige wetgeving kiest voor een bepaalde vorm van belastingverlaging. Als er daarna een doorbraak komt en de regering kan kiezen uit veel meer mogelijkheden zoals het kijk- en luistergeld, de gewestbelastingen en selectieve kortingen, dan is het toch logisch dat ze aan de hand van de gewijzigde situatie haar houding aanpast? Dat is toch de logica zelf? Vorig jaar opteerden we voor een type afcentiemen aan de hand van de huidige financieringswet. Die financieringswet zal gelukkig worden gewijzigd waardoor meer vormen van fiscale autonomie ontstaan. Met het oog daarop kunnen we kiezen voor andere formules. De begrotingsmarge blijft natuurlijk grotendeels dezelfde, alleen komt er geld bij.

U probeert echter steeds een polemiek te doen ontstaan door te stellen dat we moeten kiezen hetzij voor het onderwijs, hetzij voor een belastingverlaging. Ik heb u eergisteren al gezegd dat uw uitleg niet klopt, want wij zullen beide doen. Bij de start van de regeerperiode hebben we gesteld dat er een belastingverlaging zou komen van 40 tot 50 miljard frank. In dat bedrag zit ook een enveloppe van 20 miljard frank voor het onderwijs. Een gedeelte daarvan is bestemd voor de schoolgebouwen en -infrastructuur. De begroting van volgend jaar legt een heel belangrijk accent op het onderwijs en met name op het levenslang leren. U moet de twee dus

niet tegen elkaar uitspelen, want we zullen beide voorstellen uitvoeren. Het enige verschil is dat er nu meer geld komt. De gemeenschap zal immers worden geherfinancierd en het bijkomende geld zal een bestemming krijgen. Over die bestemming zal de regering nog debatteren, maar ik herhaal dat de budgettaire krapte waarover u het steeds hebt, niet bestaat.

Ik heb u ook al gezegd dat we bij toepassing van de bestaande financieringswet en bij de berekening van de huidige parameters voor het opstellen van de begroting 2001 uitermate conservatief hebben gehandeld. Als toepassing van de bestaande financieringswet komt er een herfinanciering van de gemeenschappen en gewesten die de federale overheid 72 miljard frank zal kosten. Met andere woorden: zelfs al wordt de financieringswet niet gewijzigd, dan zitten wij budgettair heel goed. De herfinanciering van de gemeenschappen komt daar bovenop. Die komt voor Vlaanderen neer op 45 miljard frank extra, of 20 miljard frank tijdens deze legislatuur. Ik zie dus niet in wat het probleem zou vormen. U kunt het toch bezwaarlijk een probleem noemen dat we extra geld ontvangen. We willen belastingen verlagen en nu beschikken we over verschillende formules waartussen we kunnen kiezen. We kunnen kiezen voor het afschaffen van het kijk- en luistergeld of voor een belastingverlaging via de afcentiemen, maar we kunnen natuurlijk niet beide doen. Op dat vlak hebt u gelijk, maar ik heb nooit beweerd dat ik beide wilde.

Mevrouw Marijke Dillen : De minister vice-president heeft in oktober, een paar dagen voor de gemeenteraadsverkiezingen, in een interview met De Standaard gepleit voor de afschaffing van het kijk- en luistergeld. Hij zei er zelfs bij: 'Ik heb niet de gewoonte een standpunt in te nemen als ik niet zeker ben dat ik het niet haal'. Hij liet tegenover de kiezers dus duidelijk uitschijnen dat de afschaffing van het kijk- en luistergeld een zekere zaak was.

Minister-president Patrick Dewael : Mevrouw Dillen, u stelt mij een vraag. Ik ben enkel verantwoordelijk voor mijn uitspraken. Minister Stevaert heeft altijd gezegd dat hij in deze zaak optrad als woordvoerder van zijn partij. Hij noemt het kijk- en luistergeld al geruime tijd een achterhaalde belasting die sociaal niet-correct en voorbijgestreefd is. Ik heb tegen hem, maar ten tijde van de Septemberverklaring ook tegen het parlement, blijven herhalen dat deze zaak niet aan de orde was zolang wij ervoor niet bevoegd waren. Toen we niet bevoegd waren konden we het kijk- en luistergeld niet afschaffen, tenzij met het akkoord van alle gemeenschappen. Nu kunnen we de belasting in theorie

Dewael

wel afschaffen. Natuurlijk moet daarvoor eerst de financieringswet zijn aangepast. De heer Van Rompuy heeft op dat vlak natuurlijk een punt : het is niet omdat we een akkoord hebben bereikt over de staatshervorming, dat alles van vandaag op morgen verandert. De financieringswet moet inderdaad worden gewijzigd in de twee federale assemblées. Dat kan ten vroegste gebeuren in de loop van het volgende jaar. Een financieringswet wordt immers niet veranderd en goedgekeurd in de Kamer en de Senaat op twee maanden tijd.

Ik herhaal dat er op het vlak van het onderwijs zaken moeten gebeuren en dat de middelen daartoe zijn ingeschreven in de begroting 2001. De CVP noemt het bedrag dat zal worden besteed aan het onderwijs te gering, maar het debat daarover moet worden gevoerd in de commissie voor Onderwijs, niet hier. Tijdens het debat over de Septemberverklaring heb ik reeds gezegd dat ook op het vlak van het onderwijs keuzes moeten worden gemaakt. Een goed onderwijsbeleid is niet noodzakelijk een beleid waarnaar elk jaar een aantal miljard frank extra moet gaan. We moeten ook werk durven maken van de rationalisatie in het onderwijsbeleid.

In het interview heb ik ook nog gezegd dat tevens keuzes moeten worden gemaakt tijdens de nieuwe CAO-besprekingen met de vakbonden. De werkdruk is immers niet voor elke leerkracht even hoog. De minister van Onderwijs heeft altijd al gezegd dat ze gekant is tegen een lineaire verhoging van de lonen. Ze is voorstander van differentiatie en met name van een betere kwalitatieve omkadering van de leerkrachten. Het debat hierover moet eens worden gevoerd met de vakbonden. Zonder meer zeggen dat alle geld nodig is voor onderwijs, klopt dus niet. De regering is voorstander van de gedifferentieerde aanpak. Voor die aanpak wordt in de nodige middelen voorzien in de begrotingen van de volgende jaren.

Ik herhaal dat naast de middelen die worden vrijgemaakt voor het onderwijs, ook de nodige middelen kunnen worden aangewend voor de belastingverlaging. Ik kan me enkel gelukkig voelen omdat de keuzemogelijkheid is uitgebreid in vergelijking met vroeger toen die bijna onbestaande was. Voormalig minister Demeester dacht aan afcentiemen, maar in de toenmalige meerderheid bestond daarover geen consensus. Door op het gaspedaal te gaan staan en doordat we getuigen van een zekere vorm van voluntarisme, hebben we bereikt dat de fiscale autonomie is verruimd. Nu kunnen we in

het Vlaams Parlement debatteren over het type belastingverlaging dat we verkiezen. Tijdens dat debat moet elke fractie dan maar de kaarten op tafel leggen. Ik vind, net als een coalitiepartner, inderdaad dat het kijk- en luistergeld voorbijgestreefd is, maar alle partijen mogen hierover hun mening naar voren brengen. In het verleden hebben we nooit een dergelijk debat kunnen voeren. Toen was een begrotingsdebat soms een beetje surrealistisch omdat we het enkel konden hebben over het geld dat we uitgaven. Nu zullen we ook keuzes kunnen maken op het vlak van de ontvangsten, wat een pluspunt is voor de democratie.

De voorzitter : De heer Platteau heeft het woord.

De heer Stefaan Platteau : Mijnheer de voorzitter, ik heb goed geluisterd naar het exposé van de minister-president en naar de repliek van de heer Van Rompuy. Ik geef deze laatste gelijk als hij zegt dat er keuzes moeten worden gemaakt. De minister-president heeft echter niets anders verklaard.

Ik wil toch even wijzen op de contradictie in het discours tussen wat in dit parlement wordt gezegd door de CVP-woordvoerder, de heer Van Rompuy, en dat wat in de Kamer werd verteld door de heer Van Peel. Ik was niet aanwezig bij het debat, maar ik heb op de televisie gezien dat de heer Van Peel op een nogal ludieke wijze stelde dat er eigenlijk niets gebeurt en dat alles op de lange baan wordt geschoven. De heer Van Rompuy stelt dat er keuzes moeten worden gemaakt en dat reeds werd gekozen voor de afschaffing van het kijk- en luistergeld omdat dit electoraal goed uitkomt. Die afschaffing zal op korte termijn gebeuren, over zowat anderhalf jaar. De keuze die we maken, is dus een goede, want er wordt onmiddellijk iets gedaan. We doen dus wat de heer Van Peel vraagt : onmiddellijk handelen.

Mijnheer Van Rompuy, als u die keuze wilt uitleggen aan de hand van een electoraal motief, dan kunt u niets anders dan gelijk hebben, want om de vier of vijf jaar worden hier verkiezingen georganiseerd.

Een dergelijke keuze is dus altijd electoraal. Ik kan me echter moeilijk voorstellen dat de keuze zou zijn gemaakt op basis van onmiddellijk electoraal gewin. De gemeenteraadsverkiezingen zijn immers al achter de rug, net als de federale en de Vlaamse. We moeten toch werken op lange termijn ? Het beleid dat nu wordt gevoerd, is een goed beleid. We werken immers op een lange termijn aan de hand van een planning. Dat is iets wat de Nederlanders ons hebben voorgedaan.

Mevrouw Marijke Dillen : In tegenstelling tot wat de minister-president heeft verteld, doet de heer Platteau alsof de afschaffing van het kijk- en luistergeld een voldongen feit is.

De heer Stefaan Platteau : Zo heb ik dat niet gezegd. Ik ging uit van de uitspraak van de heer Van Rompuy. Hij ging ervan uit dat het kijk- en luistergeld zal worden afgeschaft. Ik ben van mening dat als de afschaffing wordt doorgevoerd, dat zou getuigen van goed beleid.

De heer Eric Van Rompuy : We zullen de discussie zeker nog kunnen voeren tijdens de bespreking van de begroting. Een van de punten waarover het parlement eens moet nadenken, is wat er gebeurt als het kijk- en luistergeld wordt afgeschaft. Ik ben ook voorstander van die afschaffing, want wie is dat niet ? Ik ben bovendien ook voorstander van het afschaffen van de registratierechten. Ook bij de successierechten kan nog een stap verder worden gegaan. Er zijn vele belastingen die ook ik zou willen afschaffen.

De vraag is echter welke keuze men maakt. Als het kijk- en luistergeld wordt afgeschaft, dan gebruiken we het instrument van de afcantiemen niet. Die afcantiemen kunnen worden gemoduleerd aan de hand van het inkomen en maken aftrekken mogelijk. De afcantiemen vormen een soort sturingselement.

Wie het interview met de minister-president leest en de verklaringen van minister Stevaert heeft gehoord, kan daaruit afleiden dat het afschaffen van het kijk- en luistergeld de prioriteit vormt. Tijdens deze legislatuur zullen we misschien volgend jaar iets merken van de afcantiemen. Daarna zullen ze een eersteklas begrafenis krijgen. De hele fiscale autonomie waarbij we in de personenbelasting zouden kunnen werken met inkomensschalen en aftrekken, zal wellicht geen doorgang vinden. Het is een kwestie van zichtbaarheid. Om de eerste

keer iets te merken van de afcantiemen, moeten we wachten tot 2002, en dat zou electoraal minder interessant zijn.

Ik betreur dat we deze zaak hier nu op een witte donderdag in een commissie moeten bespreken. De Septemberverklaring is al achter de rug en ook het debat over fiscale autonomie is voorbij. De zaak zal het onderwerp moeten vormen van een meer fundamenteel debat. Ik herhaal dat onze fractie steeds heeft gezegd dat besturen gelijk is aan keuzes maken. Niet alles kan worden gerealiseerd. De minister-president maakt daarvan dat ik tegen een belastingverlaging zou zijn. Ik hoor die zin voortdurend. Ik herhaal nogmaals dat moet worden gekozen.

Minister-president Patrick Dewael : Mijnheer Van Rompuy, de communautaire doorbraak kon niet aan de orde komen tijdens het debat over de Septemberverklaring, want toen was van een doorbraak nog geen sprake. Het debat dinsdag kwam een dag na de doorbraak. Ik heb toen exact hetzelfde gezegd als vandaag : raadpleeg de Handelingen maar.

De voorzitter : Ik heb genoteerd dat de minister-president deze commissie een debat zal toestaan op een later tijdstip. Iedereen kan dan zijn mening naar voren brengen. Dat is een pluspunt voor de democratie.

Mijnheer Van Rompuy, het voorstel komt ook tegemoet aan uw wens om daarover te debatteren in het parlement. Ik hoop alleen dat we tijdens dat debat niet zes keer hetzelfde verhaal zullen horen.

Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 11.39 uur.*